

UZASADNIENIE

W dniu 24 października 2013 r. pełnomocnik J. N. złożył 8 pozwów, wnosząc o zasądzenie od pozwanego Powiatu (...) w każdym z pozwów kwoty 2000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwów pełnomocnik J. N. wskazywał, iż powódka zarejestrowała w Starostwie Powiatowym w S. sprowadzane z terytorium Unii Europejskiej samochody osobowe. W związku z pierwszą rejestracją w Polsce za wydanie karty pojazdu organ rejestrujący pobierał opłatę w wysokości 500 złotych od każdego z pojazdów.

Pełnomocnik powódki powołał się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 stycznia 2006r., w sprawie U 6/04, w wskazując, iż Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, określający wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu rejestrowanego w Polsce po raz pierwszy na poziomie 500 złotych jest niezgodny z art. 92 i 217 Konstytucji i art. 77 ust. 4 pkt 2 i ust.5 ustawy – prawo o ruchu drogowym. Jak wskazywał pełnomocnik, niezgodność rozporządzenia z ustawą polega na tym, że przez zawyżenie wysokości opłaty wykracza ona poza zakres upoważnienia zawartego w ustawie. Argumentując dalej pełnomocnik podał, iż w jego ocenie przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury na podstawie których pobierano opłatę za kartę pojazdu w wysokości 500 zł. były także sprzeczne z prawem Unii Europejskiej tj. art.90TWE. Pełnomocnik przytoczył również uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2010r. w której stwierdzono, że zwrot opłaty za kartę pojazdu odnosi się do pełnej wysokości opłaty za kartę pojazdu w kwocie 500 złotych, a nie jedynie do różnicy pomiędzy kwotami określonymi w rozporządzeniach z 2003 i 2006 roku.

Do pisma wszczynającego postępowanie w sprawie reprezentujący J. N. pełnomocnik dołączył wydruki z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców.

W dniu 30 października 2013 r. Sąd Rejonowy w S.wydał 8 nakazów zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawach oznaczonych sygn. akt INc (...)w których nakazał pozwanemu Powiatowi (...) aby zapłacił na rzecz powódki J. N. kwoty po 2000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym od dnia 21 października 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwoty po 642 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (k. 12, 34, 61, 73, 108, 131, 157, 180).

Pismami z dnia 13 listopada 2013r. pełnomocnik pozwanego Powiatu (...) wniósł sprzeciwy od wydanych nakazów zapłaty zaskarżając je w całości (k. 19, 39, 66, 88, 113, 136, 162, 185).

Pismami z dnia 2 grudnia 2013 r. pełnomocnik pozwanego Powiatu (...) wniósł o oddalenie powództw w całości, w szczególności ze względu na przedawnienie dochodzonych roszczeń oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu pisma pełnomocnik pozwanego podał, że możliwość dochodzenia przez powódkę przedmiotowego roszczenia została wyłączona z uwagi na upływ terminu przedawnienia. Powódka rejestrowała samochody w związku z prowadzona działalnością gospodarczą w zakresie sprzedaży pojazdów samochodowych. W tej sytuacji art.118k.c. przyjmuje trzyletni okres przedawnienia. Zobowiązując powódkę do uiszczenia kwoty 500 złotych z tytułu wydania karty pojazdu organ rejestrujący działał w oparciu o ówczesnie obowiązujące przepisy prawa, tj. §1ust.1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu. Organ nie mógł zaniechać pobierania należności finansowych bowiem dopuściłby się naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Nadto, jak podawał pełnomocnik, w okresie pomiędzy wydaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego, a utratą mocy przez przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury, pozostawały one w obrocie prawnym i były stosowne. Pełnomocnik pozwanego podnosił również, iż pobierane przez powiat świadczenie nie było świadczeniem nienależnym, bowiem w chwili wnoszenia opłat istniała podstawa prawna świadczenia i nie została ona uchylona od momentu ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Na rozprawie w dniu 20 grudnia 2013 r. pełnomocnik pozwanego podtrzymał żądanie oddalenia wytoczonych powództw nadto wskazał, że reprezentujący powódkę pełnomocnik wystąpił z żądaniem zasądzenia kwoty 500 złotych

za wydanie karty pojazdu pomiędzy innymi co do przyczepy ciężarowej o numerze rejestracyjnym (...), dla której to karta pojazdu nie jest w ogóle wymagana i nie była wydawana, bowiem przyczepa ciężarowa nie jest pojazdem samochodowym w rozumieniu ustawy – prawo o ruchu drogowym. Nadto, jak wskazał (...) o nr rej. (...) był już uprzednio zarejestrowany na terenie kraju, dlatego też Starostwo Powiatowe w S. nie wydawało w tym wypadku karty pojazdu (k. 326-327).

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Powódka J. N. w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej w latach 2004-2006 sprowadziła na terytorium Polski z krajów Unii Europejskiej 31 pojazdów, występując z wnioskami o ich rejestrację do Starostwa Powiatowego w S.. Starostwo Powiatowe wydało karty pojazdu dla 30 pojazdów objętych wnioskami powódki. Pojazd o numerze rejestracyjnym (...) stanowił przyczepę do przewozu pojazdów, dla której to na podstawie art.77 ustawy prawo o ruchu drogowym karty pojazdu nie wydają się, albowiem obowiązek wydania tego rodzaju karty odnosi się wyłącznie do pojazdów samochodowych, to jest zgodnie z art.2pkt33 prawa o ruchu drogowym pojazdów silnikowych, których konstrukcja umożliwia jazdę z prędkością większą aniżeli 25km/h. Z kolei jak wynika to z załączonego do pisma wszczynającego postępowanie w sprawie wydruku z CEPiK dotyczącego (...) o numerze rejestracyjnym (...), wskazany pojazd został sprowadzony do kraju i zarejestrowany z dnia 20.05.2005 roku, natomiast powódka prawo własności wskazanego pojazdu nabyła już po zarejestrowaniu (a co za tym idzie już po wydaniu karty pojazdu) w dniu 1.10.2005r..

Powyższy stan faktyczny ustalony na podstawie dołączonych do pozwów dokumentów w postaci wydruków z CEPiK (k.8-11, k.30-33, k.56-60, k.79-82, k.104-107, 126-129, k.153-156, k.176-179), nadto zaś na podstawie przyznania (art.229k.p.c.) dokonanego przez reprezentującego pozwanego pełnomocnika na rozprawie w dniu 20.12.2013 roku, w którym to tenże oświadczył, iż pozwana opłaciła należności w kwotach po 500 złotych za wydanie 30 kart pojazdów (k.326) nie budził wątpliwości.

W ocenie sądu każde z wytoczonych powództw zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W pierwszym rzędzie stwierdzić należy, iż zgłoszone przez pełnomocnika pozwanego zarzuty przedawnienia należało uznać za nietrafne.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w Białymstoku wyrażonym w wyroku z dnia 14 sierpnia 2013 r., sygn. akt II Ca 534/13 „Roszczenie przedsiębiorcy o zwrot nienależnie pobranej opłaty z tytułu wydania karty pojazdu sprowadzonego w ramach działalności gospodarczej z państwa członkowskiego UE nie jest roszczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej i podlega 10-letniemu przedawnieniu. Bieg tego roszczenia rozpoczyna się od dnia spełnienia świadczenia”. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 25 listopada 2011 r., III CZP 67/11 (OSNC 2012, Nr 6, poz. 69).

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynikało, że w Starostwie Powiatowym w S. zostało zarejestrowanych 30 wskazanych w pozwach pojazdów samochodowych stanowiących własność powódki, dla których to wydano po uiszczeniu przez J. N. każdorazowo opłaty w kwocie 500 złotych 30 kart pojazdów.

Obowiązek posiadania karty pojazdu ustanawia art.77 ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Ustęp 1 artykułu 77 stanowi, że producent lub importer nowych pojazdów jest obowiązany wydać kartę pojazdu dla każdego pojazdu samochodowego wprowadzonego do obrotu handlowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z treścią ustępu 3 kartę pojazdu dla pojazdu samochodowego, innego niż określony w ust. 1, wydaje, za opłatą i po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, właściwy w sprawach rejestracji starosta przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W dacie wydania kart pojazdów powódce obowiązywało rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. Nr 137, poz. 1310). Paragraf 1 ustęp 1 określał opłatę za kartę pojazdu na kwotę 500 złotych.

Podstawę materialną roszczenia powódki stanowił art. 410§ 2k.c. w zw. z art. 405k.c. W uchwale z dnia 16 maja 2007 r., sygn. akt III CZP 35/07 Sąd Najwyższy stwierdził, że „dopuszczalna jest droga sądowa dla dochodzenia roszczenia o zapłatę, którego podstawę stanowi nienależnie pobrane opłaty za wydanie karty pojazdu, określonej w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu”.

Jak wskazano powyżej wyrokiem z dnia 17 stycznia 2006 r. w sprawie sygn. akt U 6/04 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepis §1ust.1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu jest niezgodny z art.77ust.4pkt2 i ust.5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym oraz z art.92ust.1 i art.217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał orzekł o utracie mocy obowiązującej przepisu rozporządzenia z dniem 1 maja 2006 r.

W uzasadnieniu wydanego wyroku wskazano, że kwestionowany przepis rozporządzenia jest niezgodny z treścią ustawy prawo o ruchu drogowym, bowiem zawiąza wysokość opłaty i tym samym rozporządzenie wykracza poza zakres upoważnienia zawartego w ustawie. Nadto, ustalona wysokość opłaty za kartę pojazdu uwzględniała nie tylko wysokość kosztów związanych z drukiem i dystrybucją kart, ale też koszty pokrycia wydatków przeznaczonych na potrzeby związane z ewentualną utylizacją pojazdu. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego jest to niezgodne z Konstytucją, która nakazuje wydawanie rozporządzeń w celu wykonania ustaw i wyklucza przejmowanie przez organy wydające rozporządzenie uprawnień ustawodawcy.

Pomimo faktu odroczenia utraty mocy obowiązującej § 1ust.1 rozporządzenia do dnia 1 maja 2006 r., przepis ten od samego początku obowiązywania był niekonstytucyjny, sprzeczny z ustawą jak też prawem wspólnotowym.

W konsekwencji należało stwierdzić, że opłata za karty pojazdów pobrana od J. N. każdorazowo ponad kwotę 75 złotych, to jest ponad rzeczywiste, wynikające z § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 marca 2006 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. Nr 59, poz. 421) koszty ponoszone w celu wytworzenia karty pojazdu stanowi przedmiot bezpodstawnego wzbogacenia w rozumieniu art.405k.c. Podlegającego na w/w podstawie zwrotowi.

Za przyjęciem takiego stanowiska przemawiało także ugruntowane orzecznictwo sądowe, a pomiędzy innymi wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dn. 07.10.2013r. w sprawie II Ca 775/13. Wbrew stanowisku pełnomocnika powódki należy stwierdzić, że zakres powinności zwrotu nie obejmuje całej kwoty uiszczonej przez J. N. każdorazowo w rozmiarze 500 złotych, lecz wyłącznie obejmuje nadwyżkę ponad kwotę 75 złotych. Jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy w Białymstoku w wyroku z 7.10.2013 roku dalsze obowiązywanie regulacji określającej opłatę za wydanie karty pojazdu na kwotę 75 złotych pozwala na stwierdzenie, że jest to opłata powszechna i zgodna z obowiązującym prawem, zaś jej wysokość jest adekwatna do kosztów faktycznie ponoszonych przez pozwanego, koniecznych do wystawienia tego dokumentu. Tym samym zakres wzbogacenia, a co za tym idzie powinności zwrotu obejmuje jedynie kwoty po 425 złotych.

Z uwagi na powyższe sąd oddalił powództwo w pozostałej części tj. w zakresie zwrotu kwot ponad 425 złotych w odniesieniu do każdej z 30 opłat uiszczonych przez powódkę. Sąd oddalił także powództwo o zapłatę w odniesieniu do żądania zasądzenia kwoty 500 złotych z tytułu zwrotu opłaty za wydanie karty pojazdu w odniesieniu do przyczepy ciężarowej o nr rej. (...), albowiem jak to już wskazano dla tego typu pojazdów (nie będących pojazdami samochodowymi) kart pojazdu nie wydaje się, jak też w stosunku do samochodu ciężarowego marki V. o nr rej. (...), gdyż pojazd ten przed zarejestrowaniem go przez powódkę był już uprzednio zarejestrowany na terenie kraju, a co za tym idzie powódka nie jako kolejny jego właściciel nie opłacała należności za wydanie karty pojazdu.

Rozstrzygnięcie o odsetkach znajduje swoje oparcie w treści przepisu art.481§1k.c.. Mając na względzie tę okoliczność, iż pozwany otrzymał odpisy wniesionych pozwów w dniu 5.11.2013 roku, co wynika z treści zwrotnych poświadczeń odbioru, należało stwierdzić, iż wierzytelności stały się wymagalne niezwłocznie (w tydzień) po doręczeniu stąd też począwszy od 13.11.2013 roku pozwany znajdował się w opóźnieniu.

O kosztach procesu obejmujących po stronie powoda koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika, opłaty od pozwów jak też opłaty od pełnomocnictw (łącznie po 717 złotych) zaś po stronie pozwanej koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika (w kwotach po 600 złotych) sąd orzekł na podstawie art.98§3 w zw. z art.100zd.1k.p.c. oraz w związku z §6pkt3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 z późn. zm.).